

[Christmas Møller.]

nemføre, ej heller tror jeg, at man vilde have povet at fastholde den, om Mulighed for Gennemførelse havde været til Stede.

Det ærede Medlem Hr. Hasle, som jo er Jurist i en helt anden Forstand, end jeg er det, vil ogsaa om dette paa mit Partis Vegne gøre nogle juridiske Betragtninger gældende, men jeg vil gerne have Lov at sige følgende om Affattelsen af Venstres Forslag, at man sammenblander to Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om Domstolenes Ret til at dømme, hvor en enkelt Person mener sig foretrettet af Loven og derefter gaar til Domstolene for at faa den erklæret for grundlovsstridig — dette er efter vor Opfattelse Ret i Dag, og der kan ikke være nogen Tvivl om, at det er det —, og det Spørgsmaal, om Højesteret uden videre, hvis et Mindretal skulde mene, at en Lov var grundlovsstridig, da skulde kunne kræve Loven sendt til Højesteret til Bedømmelse.

Jeg vil i denne Forbindelse gerne sige: Hvordan gik det med Lensloven, da den blev behandlet ved Domstolene? Hvis jeg ikke tager fejl, blev den erklæret grundlovsstridig ved Landsretten og ikke grundlovsstridig ved Højesteret.

Dernæst taler det ærede Medlem om, at en Regering vil kunne komme med hasarderede Fortolkninger og kunne faa sit Flertal i Rigsdagen med til det. Ja, saa bliver Lovforslaget sendt til Højesteret til Afgørelse, og saa træffer Højesteret maaske med 6 Stemmer mod 5 eller med 5 mod 4 den Afgørelse, at Loven er grundlovsstridig. Men den Regering, der gør det, er jo en Regering, der bruger hasarderede Fortolkninger; den gaar saa til Kongen og siger: Vi vil have Loven underskrevet alligevel.

Det maa man da kunne vente af en saadan Regering, og saa anbringer man altsaa ved denne Bestemmelse lige med eet Kongen i den Situation, at han skal træffe Afgørelse mellem to Faktorer i Statsadministrationen, den lovgivende og den dømmende. Han har højtideligt erklæret ikke at ville bryde Grundloven; Højesteret siger, at Loven er grundlovsstridig; altsaa skulde han lade være at skrive under — hans Regering siger: Den er lovligt vedtaget, og vi mener, Højesterets Afgørelse er forkert; altsaa skal han efter dansk Statsskik skrive under! Ja, men tror virkelig Partiet Venstre, at det er rimeligt at vedtage en Grundlov, som kan have saadanne Konsekvenser? Og Loven maa saa ikke anvendes af Domstolene! Ja, men hvis nu Højesteret med 5 Stemmer mod 4 har sagt, at den er grundlovsstridig, og næste Gang er saa hele

Højesteret samlet, saa der ikke blot er 9 til Stede, men 11 eller 13? Hvad saa? Saa kan der være et helt andet Flertal, en anden Bedømmelse. Men rent bortset fra alt dette tror jeg, man staar sig ved klart og tydeligt at hævde det gamle Princip om at holde den lovgivende og den dømmende Magt hver for sig, men naturligvis saaledes, at den enkelte Borger kan faa sin Ret prøvet ved Domstolene, hvis han mener, hans Ret er gaaet for nær. Og hvis man til dette vilde sige, at det bliver en Ret for den velhavende og ikke for den fattige, tror jeg ikke, det var svært at finde Udveje til at klare dette.

Jeg ønsker da som Helhed at sige om den Forfatning, som bliver Resultatet af dette Arbejde, at den efter vor Opfattelse er bedre end den Forfatning, vi har, og derfor har vi kunnet medvirke til den. Jeg kan henvise til de Betragtninger, som jeg gjorde gældende i al Almindelighed ved første Behandling. Jeg forstaar godt den Betragtning, som ogsaa har været fremme hos Medlemmer inden for det konservative Parti, at man skulde beskæftige sig mere med andre Spørgsmaal. Det ærede Medlem Hr. Brorsen udtrykte det paa den Maade, at Situationen forplumres ved, at Forfatningsspørgsmaalet drages ind i den kommende Valgkamp. Jeg svarer hertil følgende, som jeg allerede sagde til Indledning, at naturligvis kunde der alligevel ikke være Tale om, at Spørgsmaalet om Forfatningen ikke var med i den kommende Valgkamp. Enhver kunde sige sig selv, at det maatte blive draget frem. Jeg siger endvidere, at jeg ikke er enig med det ærede Medlem i, at Spørgsmaalet om Forfatningen bliver saa at sige det eneste Spørgsmaal. Nej, tværtimod mener jeg, at naar vi gaar til Valg næste Gang, vil det ved Siden af dette ogsaa blive paa alle de andre Spørgsmaal, som kalder paa Vælgerens Interesse, og vor Grundlov er jo oven i Købet saaledes indrettet, at der paa Folkeafstemningsdagen gives Vælgerne, uden Hensyn til hvorledes deres Partis Stilling er, Ret og rimelig Lejlighed til at sige deres Ja eller Nej til denne nye Grundlov. Jeg tror, at ikke blot ved Rigsdagsvalget, Folketings- og Landstingsvalget i April, vil den nye Grundlov faa et stort Flertal ude i Befolkningen, men jeg tror ogsaa, den vil faa det ved Folkeafstemningen, og jeg haaber, at det vil ske, og vil gøre mit til, at det kan ske.

Jeg vil da gerne til Slut anstille nogle mere almindelige Betragtninger angaaende den politiske Situation og den Stilling, der